

Yttrande

Datum
2026-01-22

Diarienummer
3.1.17-17348/2025

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remiss av EU-kommissionens förslag till prestationsrapporteringsförordning för perioden 2028–2034

Ert dnr: Fi2025/01913

Sammanfattning

Jordbruksverket har tidigare lämnat yttranden till regeringen avseende förordningen om fastställande av en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter COM(2025) 545 (förordningsförslaget). I detta yttrande fokuserar vi därför främst på de lite mer övergripande frågor som Jordbruksverket anser vara av störst vikt för våra ansvarsområden. Mycket i förordningsförslaget liknar det regelverk som finns idag för prestationsrapportering och utvärdering. Jordbruksverket ser dock en ökad komplexitet i och med att det krävs samordning mellan olika politikområden och myndigheter. En stor utmaning blir att samordna data från de olika myndigheternas IT-system till en gemensam rapportering.

Jordbruksverkets övergripande synpunkter

Mycket i förslaget vad gäller övervakning och rapportering liknar i stort hur det ser ut i nuvarande period. Förslagen kommer däremot att ge en ökad komplexitet på nationell nivå än i tidigare period eftersom samordningsbehovet mellan olika politikområden och myndigheter ökar. Jordbruksverket vill lyfta fram utmaningen med att upprätta ett nytt rapporteringssystem (artikel 14) och särskilt behovet av samordning mellan olika myndigheter. Jordbruksverket ser en stor utmaning när det gäller att samordna data från de olika myndigheternas IT-system till en gemensam rapportering. Det blir en helt ny process som behöver tas fram där man behöver ta hänsyn till både kvalitetssäkring av data och respektive myndighets system. Denna förändring med en samlad prestationsförordning för alla områden är dock en nödvändig förändring givet de strukturella förändringarna som föreslås och att dessa har givetvis även fördelar med till exempel en ökad nationell flexibilitet.

För flertalet områden innebär förslaget att EU-kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter. Jordbruksverket förordar i flera fall (se under respektive område i synpunkterna) att det i stället borde framgå av detta förslag eller vara genomförandeakter som kräver omröstning av medlemsstaterna för att godkännas. Det ger en bättre stabilitet i de större frågor där det behövs en förutsägbarhet så som till exempel IT-utveckling.

Jordbruksverkets synpunkter

Budgetutgiftsspårings- och prestationsram (artikel 8)

Artikeln beskrivning är övergripande och indikerar inte några stora skillnader mot nuvarande regelverk. Processerna för övervakning och rapportering kommer dock att bli mer komplexa eftersom samordningsbehovet mellan olika politikområden och myndigheter ökar.

I artikel 8 föreslås EU-kommissionen ges befogenheter att anta delegerade akter avseende bilaga 1 (tabell över interventionsområden och indikatorer) och bilaga 2 (koder för typ av geografiskt område). Jordbruksverket är tveksamma till detta då framför allt bilaga 1 innehåller en stor mängd information och logik som påverkar medlemsstaternas administrativa börda och genomförandet av politiken.

Förändringar i interventionslogik eller värden för koefficienter får till exempel en betydande påverkan för genomförandet. Genomförandeakter är att föredra framför möjligheten till delegerade akter eftersom dessa kräver omröstning av medlemsstaterna för att godkännas

Utvärderingar av medlemsstaten (artikel 11)

Mycket i förordningsförslaget liknar dagens regelverk när det gäller utvärdering. Till skillnad från nuvarande regelverk innehåller artikeln explicita krav på att göra kvantitativa utvärderingar av effekter med hjälp av kontrafaktiska metoder, när så är lämpligt. Dessa ska göras senast två år efter programperiodens slut.

En ytterligare skillnad mot nuvarande period är att den halvtidsutvärdering som ska göras ska omfatta planen i dess helhet. Dessutom ska medlemsstaternas utvärderingar publiceras av EU-kommissionen i den gemensamma portal som anges i artikel 12.1.

Jordbruksverket anser att kravet på slututvärdering senast två år efter programperiodens slut är för kort tid. Detta dels eftersom projekt och investeringar som finansieras av programmet kanske inte är slutförda då, dels eftersom effekter ofta kan identifieras först efter en något lägre tid har gått. Jordbruksverket föreslår att slututvärderingen enligt artikel 11.2 ska göras senast tre år efter slutet av programperioden, i stället för förslaget två år.

Halvtidsutvärderingen är ett viktigt instrument med syfte att bidra med kunskap till pågående programgenomförande. Jordbruksverket önskar en flexibilitet i regelverket för halvtidsutvärderingen, som ger medlemsstaterna möjlighet att göra flera utvärderingar som tillsammans kan uppfylla kraven på en halvtidsutvärdering. Att genomföra en enda halvtidsutvärdering riskerar att inte kunna ge den specifika och detaljerade informationen som behövs för att förbättra genomförandet, givet den komplexitet och ämnesmässiga bredd som planen har.

Jordbruksverket föreslår att artikel 11.3 inte bör omfatta krav på *en* samlad halvtidsutvärdering av planen som helhet ska göras. I stället bör kravet vara att planen som helhet ska halvtidsutvärderas men att det kan göras genom flera utvärderingar som tillsammans och samlat omfattar hela planen.

Transparens – en gemensam portal (artikel 12)

Den gemensamma portalen ska innehålla detaljerad information. I många delar utgörs informationen av sådant som delas redan idag men finns på olika platser. Att samordna information till en och samma plats är i grunden positivt. Det finns dock information som tidigare inte har omfattats av krav på publicering och som nu ska ingå i portalen.

Även om en stor del av informationen har samlats in och publicerats tidigare innebär den nya strukturen med en gemensam portal en ökad samordning och att informationen sannolikt kommer att behöva sammanställas och överföras till EU-kommissionen från medlemsstaterna på ett nytt sätt. Det är sannolikt att det kommer att innebära en ökad administrativ börda för medlemsstaterna.

Artikel 12.1 e indikerar att upphandlingar som finansieras med EU-medel ska publiceras i den gemensamma portalen. Om individuella upphandlingar ska publiceras i den gemensamma portalen bör det finnas en minimigräns, exempelvis den som gäller för direktivstyrd upphandling enligt direktiv 2014/24/EU. Samordningsmöjligheter med de annonspubliceringar som krävs enligt det direktivet bör också utredas för att minska den administrativa bördan.

Jordbruksverket är tveksamma till att EU-kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter som förändrar innehållet i artikel 12. Artikel 12 innehåller en stor mängd detaljer som påverkar medlemslänternas administrativa börda och genomförandet av politiken. Genomförandakter är att föredra framför möjligheten till delegerade akter eftersom dessa kräver omröstning av medlemsstaterna för att godkännas.

Information, kommunikation och synliggörande (artikel 18)

Förslaget liknar till stor del motsvarande regler i nuvarande period.

Jordbruksverket anser att det är positivt att det är ett gemensamt EU-emblem oavsett insats och politikområde. Däremot anser Jordbruksverket att det vore mer rimligt att behålla samma text som i nuvarande programperiod. Texten som ska publiceras ändras från "Funded by the European Union" som det är idag till "Supported by the European Union". Små förändringar mellan programperioder medför onödiga kostnader för nytt kommunikationsmaterial på alla nivåer. Det riskerar även att skapa en negativ uppfattning hos stödmottagare om de riskerar att stödet dras in i de fall de av misstag har använt material från fel programperiod.

Interventionsområden och indikatorer (bilaga 1)

Bilaga 1 innehåller en detaljerad tabell över interventionsområden och indikatorer. Jordbruksverket kommer i detta yttrande därför i huvudsak lämna synpunkter på övergripande struktur och logik.

Programmeringen och uppföljningen av indikatorerna kan bli mycket komplex om EU-kommissionen förväntar sig att det som idag är olika fondområden som ska mätas med gemensamma indikatorer. Det ställer höga krav på samordning mellan myndigheter.

Jordbruksverket kan se utmaningar för vissa av indikatorerna. Till exempel för politikområdet fiske, vattenbruk och hav finns ett antal resultatindikatorer som ska ange antal unika besökare på hemsidor och databaser som kommissionen tillhandahåller (till exempel EMODnet). Frågan som Jordbruksverket ställer sig är hur det går att avgöra vilken anledning som ligger bakom ett ökat antal besökare. Är relaterat till en åtgärd eller ännu mer en insats i ett specifikt land. Det är oklart

hur en sådan indikator ska kunna rapporteras in och hur resultatet ska kunna kopplas till de enskilda insatserna i en medlemsstat.

Jordbruksverket anser också att vissa av de framtagna indikatorerna med fördel kan avgränsas för att möjliggöra uppföljning på en mer aggregerad nivå. Till exempel så finns resultatindikatorn *Antal arbetstillfällen som kvarstår eller skapats* för ett interventionsområde inom fiske, vattenbruk och hav. Ett annat interventionsområde har istället resultatindikatorn *Antal arbetstillfällen som kvarstår*. Dessa kan inte sammanställas då de innehåller olika resultat. För att underlätta den aggregerade uppföljningen på programnivå skulle det vara bättre att det finns en indikator som lyder *Antal arbetstillfällen som kvarstår* och en annan som lyder *Antal arbetstillfällen som skapats*. Även om detta betyder att det blir fler resultatindikatorer upplever Jordbruksverket att hanteringen blir enklare och det möjliggör en bättre uppföljning av programmets resultat.

I detta ärende har vikarierande generaldirektören Anna Olofsson beslutat. Susanna Hedlund har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Andreas Mattisson, Madielene Wetterskog och Sara Sundelius deltagit.

Anna Olofsson

Susanna Hedlund

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

fi.iea.eu@regeringskansliet.se

li.registrator@regeringskansliet.se